

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Another Cinderella story

Οπτικός σχεδιασμός της κουλτούρας των drag balls

Τράκα Ζλατίνη Κωνσταντίνα

AM:16010

Επιβλέπουσα καθηγήτρια : Βάντα Χαλυβοπούλου

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Τράκα Ζλατίνη Κωνσταντίνα του Χρήστου, με αριθμό μητρώου 16010 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, ο όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολο τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, εβεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.»

Ο/Η Δηλών/ουσα

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Θεωρητικής στήριξη της εργασίας.....	5
Μεθοδολογία δημιουργίας Art Zine.....	15
Επίλογος.....	21
Βιβλιογραφία.....	22

Εισαγωγή

Η έρευνα αφορά την drag κουλτούρα και πιο συγκεκριμένα την παράδοση των drag balls.

Το θέμα αυτό μου κέντρισε το ενδιαφέρον, όταν ξεκίνησα να παρακολουθώ και να αναζητώ την ιστορία του drag.

Πρόκειται για μια τέχνη, που δημιουργήθηκε από ανθρώπους περιθωριοποιημένους από την κοινωνία και τις οικογένειές τους. Ξεκίνησε από την αρχική ανάγκη τους να υπάρξουν σε ένα πλαίσιο ασφάλειας και αποδοχής. Αργότερα, εξελίχθηκε σε τρόπο έκφρασης τους και κατέληξε να απασχολεί το ευρύ κοινό. Ο παραλληλισμός ξεκίνησε από το γεγονός ότι μια drag queen “μεταμορφώνεται” χάρη στην “μητέρα” που της δίνει όσα χρειάζεται, για να κάνει το επόμενο βήμα στην ζωή της, είτε δίνοντας της ένα ζευγάρι γοβάκια... είτε δίνοντας της ένα «σπίτι» και ένα ασφαλές μέρος, στο οποίο είναι ελεύθερη να εκφράσει τον εαυτό της.

Με βάση την έρευνα πάνω στην κουλτούρα των drag balls δημιούργησα ένα φανζίν στο οποίο αποτυπώνω με τον δικό μου σχεδιαστικό χαρακτήρα και μια αισθητική η οποία κατα την γνώμη μου ταιριάζει στην γενικότερη αισθητική του θέματος που διάλεξα να ασχοληθώ, μια ιστορία παραμυθιού η οποία περιλαμβάνει στοιχεία της σκηνής των ballrooms αλλά και στοιχεία των ιστοριών των ατόμων που την αποτελούν τις οποίες παρακολούθησα μέσω ντοκιμαντερ, συνεντεύξεων και βιντεο ντοκουμέντων στο διαδίκτυο.

Θεωρητική στήριξη της εργασίας

Σταχτοπούτα

Μεγάλο κεφάλαιο στην ιστορία των παραμυθιών κατέχουν τα παραμύθια των αδελφών Grimm, τα οποία αποτέλεσαν μέσο προβολής κοινωνικοπολιτικών μηνυμάτων από την εποχή που κυκλοφόρησαν μέχρι και σήμερα. Η Σταχτοπούτα είναι ένα από τα σπουδαιότερα έργα των αδελφών Grimm, το οποίο με τα χρόνια έχει αναπαραχθεί σε πολλές και διαφορετικές εκδοχές του. Πρόκειται κατά βάση για μια ιστορία, η οποία σε όλες τις εκδοχές, άλλοτε περισσότερο άλλοτε λιγότερο κρύβει μέσα της πολλά πατριαρχικά στερεότυπα.

Υπόθεση:

Το παραμύθι παρουσιάζει την ιστορία μιας νεαρής κοπέλας, η οποία χάνει την μητέρα της σε πολύ μικρή ηλικία. Ο πατέρας της κοπέλας όντας πλέον χήρος, αποφασίζει να ξαναπαντρευτεί μια γυναίκα, η οποία έχει δύο κόρες. Έτσι ξεκινάει το παραμύθι της Σταχτοπούτας και μαζί με αυτό τα βάσανα και οι δυσκολίες, που αντιμετωπίζει από την κακή συμπεριφορά της μητριάς και των αδελφών της με τον πατέρα να αδιαφορεί για την πρώτη του κόρη. Καθώς τα χρόνια περνάνε, η μητριά μαζί με τις δύο κόρες της ζουν σε βάρος της Σταχτοπούτας, αφού έχουν κάνει την νεαρή κοπέλα υπηρέτρια τους. Ο βασιλιάς διοργάνωσε μια γιορτή χορού, για να επιλέξει την γυναίκα που θα παντρευτεί ο γιός του. Όλες οι βασιλικές οικογένειες ήταν καλεσμένες. Η Σταχτοπούτα, ετοίμαζε τα φορέματα των αδελφών της και προσπαθούσε να κρύψει την θλίψη της και την επιθυμία της να παραστεί στο χορό. Τότε εμφανίζεται η μητέρα της με μορφή περιστεριού και με μαγικές δυνάμεις ντύνει την Σταχτοπούτα με το πιο όμορφο φόρεμα. Ο μόνος όρος να γυρίσει πριν τις 12. Η Σταχτοπούτα, λοιπόν, καταφέρνει να γοητεύσει τον πρίγκιπα, αλλά στην προσπάθεια να φύγει γρήγορα, χάνει το γοβάκι της. Αυτό στη συνέχεια οδηγεί τον πρίγκιπα στην Σταχτοπούτα. Στο τέλος παντρεύονται και η Σταχτοπούτα σώζεται.

Αυτή είναι μια από τις πολλές εκδοχές του παραμυθιού. Τα βασικά στοιχεία της ιστορίας μένουν σε όλες τις εκδοχές του παραμυθιού τα ίδια (η μητριά και οι κακές αδελφές, η Σταχτοπούτα ως σκλάβο, ο χορός του βασιλιά, η μεταμόρφωση της Σταχτοπούτας, ο γάμος με τον πρίγκιπα). Παρόλα αυτά υπάρχουν και λεπτομέρειες σε χαρακτήρες και γεγονότα ανάμεσα στις ιστορίες, οι οποίες διαφέρουν.

Η Σταχτοπούτα, είναι και αυτή ένα από τα καλά κορίτσια, που περιμένουν να ανταμειφθούν για την υπομονετικότητα, την καρτερία τους, αλλά και την παθητική στάση τους. Η Σταχτοπούτα, παρά τα όσα υφίσταται από την κακή μητριά, αλλά και τις κόρες της, δεν ζητά βοήθεια από κανέναν, ενώ ο πατέρας της παραμένει αμέτοχος στο βασανιστήριο της.

Μια σημαντική λεπτομέρεια για την ιστορία της Σταχτοπούτας είναι ο θεσμός του γάμου. Οι γυναίκες του παραμυθιού παρουσιάζονται να έχουν ως μοναδικό στόχο τους τον γάμο, (στην συγκεκριμένη περίπτωση να παντρευτούν τον πρίγκιπα). Υπάρχει δηλαδή μια τυποποιημένη και προδιαγεγραμμένη συμπεριφορά, την οποία οι γυναίκες πρέπει να ακολου-

θούν στην πορεία της ζωής τους και να βάζουν στεγανά στις προσωπικές τους επιθυμίες. Αυτό το στοιχείο είναι το κυριότερο σημάδι θυματοποίησης για τους νεαρούς γυναικίους χαρακτήρες των περισσότερων κλασικών παραμυθιών, αλλά και της Σταχτοπούτας. Το πιο ειρωνικό κομμάτι της ιστορίας είναι πως ολόκληρος ο πληθυσμός των ανύπαντρων γυναικών στο βασίλειο θέλουν να πάνε στον χορό, ώστε να έχουν την ευκαιρία να παντρευτούν έναν πρίγκιπα, που δεν έχουν συναντήσει ποτέ. Σε μια πατριαρχική κοινωνία, ο γάμος διδάσκεται στα κορίτσια ως η σπουδαιότερη στιγμή της ζωής τους και του πεπρωμένου τους. Με απλά λόγια η κοινωνία ορίζει τους κανόνες του χθες, του σήμερα και του αύριο των γυναικών, καθώς έχει την δύναμη να αποφασίζει ποια πρέπει να είναι η ζωή που θα έχει καθεμιά τους.

Ακόμα ένα θέμα, το οποίο θίγεται έντονα στο παραμύθι, είναι αυτό της ομορφιάς. Παρουσιάζεται η άποψη πως η ομορφιά των γυναικών είναι το πιο σπουδαίο όπλο τους για την επίτευξη των στόχων τους. Η προσωπικότητά της Σταχτοπούτας δεν είναι αυτή που αγγίζει τον πρίγκιπα, αλλά η ομορφιά της. Ο Πρίγκιπας ερωτεύεται τη Σταχτοπούτα μετά το χορό βαλς. Αυτό δείχνει ότι οι γυναίκες δεν χρειάζεται να είναι έξυπνες ή να έχουν επικοινωνιακή προσωπικότητα. Η ομορφιά και η σεξουαλικότητά τους είναι αρκετές, για να εντυπωσιάσουν ακόμη και έναν πρίγκιπα, που σκοπεύει να τις παντρευτεί. Τις περισσότερες φορές, η σεξουαλικότητα έχει συνδεθεί με τη θηλυκότητα και όχι με τον ανδρισμό. Για να δώσουμε έμφαση σε αυτό, η αρρενωπότητα συνδέθηκε πάντα με την ευφυΐα και την εξουσία, ενώ η θηλυκότητα με την σεξουαλικότητα.

Πως συνδέεται η έρευνα για την Σταχτοπούτα με την αναζήτηση της ιστορίας της drag κουλτούρας;

Ήξερα εξάρχής πως η ιστορία η οποία θα δημιουργήσω για την πτυχιακή εργασία μου θα ήθελα να περιστρέφεται γύρω από την drag κουλτούρα. Ανακαλύπτοντας σιγά σιγά της πολύ ενδιαφέρουσες και μοναδικές ιστορίες των ατόμων που την αποτελούν παρατήρησα μια σύνδεση μεταξύ των ιστοριών των ανθρώπων αυτών με το πολύ γνωστο παραμύθι της Σταχτοπούτας. Ο παραλληλισμός ξεκίνησε με βάση την στιγμή της μεταμόρφωσης η οποία υπάρχει και στις δύο περιπτώσεις. Στην περίπτωση των LGBTQ+ ατόμων που δημιούργησαν και αποτέλεσαν την drag κουλτούρα η μεταμόρφωση τους αφορά είτε το transition της διόρθωσης φύλου, είτε την διαδικασία αλλαγής της εμφάνισης τους για τις ανάγκες του show. Για αυτούς η μεταμόρφωση σημαίνει μια απελευθέρωση της ταυτότητας και της αλήθειας τους, ένας τρόπος έκφρασης του εαυτού τους. Το ίδιο αριθμός στοιχείο της απελευθέρωσης υπάρχει και στην περίπτωση της Σταχτοπούτας. Μέσω της μεταμόρφωσης της από υπηρέτρια σε πριγκίπισσα της δίνεται μια δεύτερη ευκαιρία στην ζωή που η ίδια επιθυμεί να έχει.

Ένα ακόμα στοιχείο το οποίο με έκανε να συνδέσω τα δύο θέματα είναι το γεγονός πως βλέπουμε με την ίδια ένταση στερεοτυπικές και πατριαρχικές απόψεις για τις ζωές των πρωταγωνιστών. Η Σταχτοπούτα παρουσιάζεται ως άβουλη γυναίκα που αδυνατεί να πάρει την ζωή της στα χέρια της και αναγκάζεται να ζει επιτελώντας έναν ρόλο που τις επιβάλλει η οικογένεια της. Παρόμοιες είναι και οι καταστάσεις που βιώνουν τα άτομα της drag κουλτούρας τα οποία αναγκάζονται να επιτελούν τον ρόλο ενός φύλου που δεν αισθάνονται με σκοπό την αποδοχή από την οικογένεια τους και την κοινωνία στην οποία ζούν.

Τι είναι “house” και τι είναι “ballroom”;

Τα πρώτα houses και ballrooms κάνουν την εμφάνισή τους την δεκαετία του 1920 στο Harlem της Νέας Υόρκης. Πρόκειται για μια κουλτούρα, που δημιουργήθηκε από την άγνωστη και “υπόγεια” drag σκηνή της εποχής.

Από το 1970 και έπειτα τα “σπίτια” (Houses) και τα ballrooms έγιναν η φωνή για πάρα πολλά gay και transexual άτομα (κυρίως Αφροαμερικάνους και Λατίνους), τα οποία βίωναν την απαξίωση, τον ρατσισμό, την απόρριψη από την οικογένεια τους. Όλα αυτά τα περιθωριοποιημένα από τα σπίτια τους και την κοινωνία άτομα βρήκαν το ένα το άλλο και οι φωνές τους επιτέλους ενώθηκαν. Για τους περισσότερους από αυτούς τα “houses” έγιναν τα σπίτια και οι οικογένειες που δεν είχαν. Πρακτικά αυτό που συνέβαινε ήταν κάποιος/κάποια να πάρει τον ρόλο της “μητέρας” του σπιτιού (mother of the house), η οποία γινόταν και ο αρχηγός του σπιτιού. Αυτό το άτομο λειτουργούσε σαν μητέρα, πατέρας, πρότυπο, προστάτης και μέντορας των παιδιών, που μάζευε τριγύρω του της. Όσοι έμεναν τότε στα houses τότε, αποφάσισαν ότι θα έπρεπε σαν ως οικογένεια να έχουν ένα όνομα, που θα τους αντιπροσώπευε. Και έτσι δημιουργήθηκαν τα διάσημα “House of Pandavas”, “House of Ibeija” κ.α.. Αυτά τα ονόματα έγιναν κάτι σαν επίθετό τους, κάτι για το οποίο ένιωθαν περήφανοι. Μέσα σε αυτά τα σπίτια απελευθερώθηκαν και έμαθαν πως να εκφράζουν τους εαυτούς τους. Έτσι, μέσα από την κουλτούρα των houses γεννήθηκε και η κουλτούρα των ballrooms. Τα ballrooms ξεκίνησαν ως ένας διαγωνισμός μεταξύ των houses με σκοπό σε καθένα από αυτά να αναδειχθεί το «καλύτερο».

Introduction to Voguing and the Gay Ballroom Scene of New York City, 1989-92. Photographs by Chantal Regnault.

Paris is burning

Paris is Burning, IMDb Photo Gallery/ <https://www.imdb.com/title/tt0100332/mediaindex>

Το *Paris is burning* είναι μια ταινία/ντοκιμαντέρ σε σκηνοθεσία Jannie Livingston. Παρουσιάζει την drag σκηνή της Νέας Υόρκης τη δεκαετία του 1980, με επίκεντρο τα ballrooms, τις φιλοδοξίες και τα όνειρα εκείνων που πρωταγωνίστησαν την εποχή εκείνη σε αυτά. Το μεγαλύτερο μέρος της ταινίας εναλλάσσεται ανάμεσα σε πλάνα από ballrooms και συνεντεύξεις με πολύ γνωστά μέλη της σκηνής όπως Pepper LaBeija, Dorian Corey, Angie Xtravaganza, Willi Ninja κ.α.

Η σκηνοθέτης του ντοκιμαντέρ σε συνέντευξη της λέει: «Ονομάστηκε *Paris is Burning* από ένα ετήσιο ball με το όνομα αυτό. Ο Willi Ninja λέει μέσα στην ταινία την χαρακτηριστική φράση "Δεν μου αρκεί να φέρω το voguing μονάχα στο *Paris is Burning* (ball), θέλω να το φέρω στο πραγματικό Παρίσι, και να του "βάλλω φωτιά". Ο τίτλος αναφέρεται σε αυτήν την φράση του Willi Ninja και στην επιθυμία αυτού και την υπόλοιπης κοινότητας να ξεπεράσουν τα όρια και να πραγματοποιήσουν τις επιθυμίες και τα όνειρά τους.» Αναφέρει επίσης πως το "drag" είναι ένας ορισμός που δεν μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει, για να περιγράψει όλες τις κατηγορίες, οι οποίες υπάρχουν στα ballrooms. Για να γίνει αντιληπτό, οι κατηγορίες που υπάρχουν στα ballrooms είναι κάτι σαν τα fashion shows. Υπάρχουν fashion show sportwear, εσωρούχων, υψηλής ραπτικής, μαγιώ. Ένα ball έχει εξίσου ποικίλες κατηγορίες, στις οποίες διαγωνίζονται οι παρευρισκόμενοι. Υπάρχει η κατηγορία femme queen, στην οποία διαγωνίζονται queens ντυμένες ως γυναίκες. Υπάρχει η κατηγορία bunch queen, στην οποία διαγωνίζονται gay άντρες, που διατηρούν το αντρικό παρουσιαστικό τους. Υπάρχει και η κατηγορία banjee boy/banjee girl, που σημαίνει "σκληρό" αγόρι/ "σκληρό" κορίτσι, στην οποία υπάρχει η διαφοροποίηση να επιτελούνται και straight ετεροφυλόφιλοι ρόλοι. Μπορεί να είναι κανείς οτιδήποτε δεν είναι στην

πραγματικότητα ή , ίσως, αυτό που θα ήθελε να είναι. Καποιες φορές μπορεί απλώς να θέλει να κάνει πλάκα με αυτό.

Το Paris is Burning είναι ένα έργο σταθμός για την κουλτούρα του ballroom, καθώς παρουσίασε με αυθεντικότητα την queer underground κοινότητα της Νέας Υόρκης του '80. Στρέφει την προσοχή σε gay και transexual άτομα, την τέχνη του drag, θίγει το θέμα του φύλου και αμφισβητεί το δίπολο αρσενικό-θηλυκό. Η ταινία επικεντρώνεται στα drag balls, όπου Αφροαμερικάνοι/νες και Λατίνοι/νες LGBDQ+ άτομα της Νέας Υόρκης παρουσιάζουν την θηλυκότητα ή την αρρενωπότητα δίνοντας την δική τους εκδοχή για τον τρόπο διευκρίνησης του φύλου. Πρόκειται για μια ταινία με επαναστατική οπτική, καθώς απορρίπτει τους κανόνες και τα πρότυπα της straight πατριαρχικής κοινωνίας της εποχής.

Αν παρακολουθήσει κάποιος το Paris Is Burning, πρώτα πρώτα μπορεί εύκολα να καταλάβει πως η κουλτούρα της κοινότητας αυτών των ατόμων αμφισβητεί την υπάρχουσα κυρίαρχη κουλτούρα, η οποία δεν είναι άλλη παρά η λευκή, straight, πατριαρχική κουλτούρα. Οι νόρμες της κουλτούρας αυτής είναι αυστηρά καθορισμένες, για να απορρίψουν το διαφορετικό.

Τα άτομα της κοινότητας ιδρύουν τα λεγόμενα "σπίτια", στα οποία οι «μητέρες» δημιουργούν ένα περιβάλλον ασφαλές για τα μέλη τους, ενώ τα ίδια καθορίζουν τους κανόνες. Επίσης, διοργανώνουν τα drag balls ή ballrooms, στα οποία ουσιαστικά οι συμμετέχοντες αποδίδουν τη θηλυκότητα ως αρσενικά σώματα και την αρρενωπότητα ως θηλυκά, γεγονός που κάνει κάποιον να αναρωτηθεί αν το φύλο είναι τελικά μια παράσταση.

Τα σώματα γεννιούνται με δύο διαφορετικά γεννητικά χαρακτηριστικά και με βάση αυτά οι άνθρωποι μεγαλώνουν μαθαίνοντας από μωρά να εκφράζονται μέσα από δύο διαφορετικά μοτίβα συμπεριφοράς (θηλυκό-αρσενικό). Άρα το φύλο είναι μια διαδικασία μάθησης όπως ορίζεται από την Judith Butler:

Gender is the repeated stylization of the body, a set of repeated acts within a highly rigid regulatory frame that congeal over time to produce the appearance of substance, of a natural sort of being. A political genealogy of gender ontologies, if it is successful, will deconstruct the substantive appearance of gender into its constitutive acts and locate and account for those acts within the compulsory frames set by the various forces that police the social appearance of gender.¹

Από τον παραπάνω ορισμό προκύπτει ότι το φύλο είναι μια εκτέλεση ενός μοτίβου συμπεριφοράς, το οποίο ο άνθρωπος μαθαίνει να εκτελεί από μωρό και οι περισσότεροι το ακολουθούν μέχρι το τέλος της ζωής τους. Αν κάποιος γεννηθεί ως αρσενικό, πρέπει να συμπεριφέρεται μέσα στο πλαίσιο ορισμένων κανόνων, όπως ότι πρέπει να τον ελκύει σεξουαλικά η γυναίκα και πρέπει να συμμορφώνεται με τις αντρικές ιδέες, αντιλήψεις, γούστα, τρόπο ντυσίματος μέχρι και τον τρόπο καθίσματος σε μια καρέκλα. Με άλλα λόγια από την γέννηση του κανείς πρέπει να μάθει πώς να συμπεριφέρεται ως άνδρας και πώς ως γυναίκα.

¹.Judith Butler: Your Behavior Creates Your Gender | Big Think/ https://www.youtube.com/watch?v=Bo7o2LYATDc&ab_channel=BigThink

Το drag είναι η απόδειξη αυτής της θεωρίας, καθώς παρουσιάζει την επιτέλεση ενός φύλου αντίθετου με αυτό που έχει δώσει η κοινωνία στο άτομο, το οποίο κάνει την αντίστοιχη performance αμφισβητώντας την ιδέα ότι το φύλο κατηγοριοποιείται μόνο ως αρσενικό και ως θηλυκό. Οι Drag queens εκπροσωπούν ένα είδος τρίτης κατηγορίας φύλου σε μια κοινωνία, που επιμένει ότι υπάρχουν μόνο δύο.

Οι συμμετέχοντες των ballrooms στο Paris is burning διαγωνίζονται σε διάφορες κατηγορίες (bunch queen, femme queen κ.α.). Υπάρχει ένα σημαντικό κριτήριο, που καθορίζει ποιος αποδίδει με επιτυχία σε αυτές τις κατηγορίες. Το κριτήριο αυτό είναι το "Realness" και είναι η απόλυτη διάκριση. Αυτός ο όρος υποδηλώνει τον βαθμό επιτυχημένης μίμησης, που παράγεται από μια παράσταση φύλου.

Η Μπάτλερ λέει:

Realness» is not exactly a category in which one competes; it is a standard that is used to judge any given performance within the established categories. And yet what determines the effect of realness is the ability to compel belief, to produce the naturalized effect. This effect is itself the result of an embodiment of norms, a reiteration of norms, an impersonation of a racial and class norm, a norm which is at once a figure, a figure of a body, which is no particular body, but a morphological ideal that remains the standard which regulates the performance, but which no performance fully approximates.²

Voguing

Ο χορός ως εκφραστικό μέσο

Ο χορός ανά τους αιώνες λειτουργεί ως εκφραστικό μέσο εκδήλωσης κοινωνικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών της κοινωνίας. Είναι ένα μέσω, το οποίο έχει την ικανότητα να διαμορφώσει την ατομική, την ομαδική, την εθνική ταυτότητα του ανθρώπου. Η ανθρωπολογία του χορού τον μελετά ως πολιτισμικό φαινόμενο μιας κοινωνίας με στόχο την κατανόηση της. Κατά την διαδικασία του χορού ουσιαστικά ένα άτομο επιτελεί την ταυτότητα του κοινωνικού φύλου του, της μειονοτικής ομάδας, στην οποία ανήκει, της εθνικής του ταυτότητας, του κοινωνικού του status κ.α.. Μέσα από την κίνηση κάθε άτομο μπορεί να εκφράσει κάθε πολιτιστικό ή κοινωνικό χαρακτηριστικό του. Η χορευτική κινητική συμπεριφορά βοηθάει στην κατανόηση της ίδιας της κοινωνίας. Ο τρόπος που χορεύει και τι χορεύει κάθε άτομο ξεχωριστά- ανεξάρτητα από την ιεραρχία του συστήματος της συγγένειας, την ηλικία, το φύλο και το κοινωνικό του status- γίνεται σημείο επιτέλεσης της ταυτότητας του, καθώς πρώτιστα προβάλλει την σχέση του ανθρώπου με το σώμα του και τον τρόπο, που τοποθετείται ή επιλέγει να τοποθετείται στον κόσμο.

¹.Judith Butler: Your Behavior Creates Your Gender | Big Think/ https://www.youtube.com/watch?v=Bo7o2LYATDc&ab_channel=BigThink

Η επιτέλεση (performance theory) έχει απασχολήσει ανθρωπολόγους και οι κοινωνιο-γλωσσολόγους, αλλά και λαογράφους.

Στην ανθρωπολογία για πρώτη φορά ο Singer (1972) όρισε τις πολιτισμικές επιτελέσεις ως «...τις πλέον εξέχουσες απτές, καθορισμένες εμπειρίες που είναι ευκολοδιάκριτες μονάδες της κουλτούρας, με οριοθετημένο χρόνο ζωής, δηλαδή με αρχή και τέλος, ένα οργανωμένο πρόγραμμα δράσης (πλοκή), μια ομάδα ερμηνευτών (τελεστές), κοινό καθώς και συγκεκριμένο χώρο τέλεσης...».

Το voguing είναι ένα είδος χορού, το οποίο ουσιαστικά δημιουργήθηκε μέσα στα ballrooms, και πρόκειται για μια έκφραση της κουλτούρας των ανθρώπων, που συμμετείχαν σε αυτά.

Ο Willy Ninja στο Paris is Burning αναφέρει: «Το voguing είναι το ίδιο πράγμα με το να παίρνουν δύο αντίπαλοι από ένα μαχαίρι κάποιος να νικήσει. Ξεκίνησε να υπάρχει ως ένας χορός, τον οποίο έκαναν σαν battle δύο άτομα που δεν συμπαθούσαν το ένα το άλλο. Αντί να πιαστούν στα χέρια, θα χόρευαν με όλο τους το πάθος μέχρι ένας από τους δύο να αναδειχθεί νικήτης, ο οποίος ουσιαστικά “ρεζίλευε” τον χαμένο.

Ονομάστηκε voguing, γιατί η κινησιολογία του χορού αυτού είναι η ίδια με τις πόζες των μοντέλων στο γνωστό περιοδικό μόδας Vogue. Επίσης, υπάρχουν κινήσεις εμπνευσμένες από τα ιερογλυφικά της αρχαίας Αιγύπτου, αλλά και από ασκήσεις γυμναστικής.

Οι αντίπαλοι προσπαθούν ο χορός τους να έχει τέλειες γραμμές του κορμιού και αμήχανες/άβολες στάσεις.

Ανά τα χρόνια ο χορός αυτός εξελισσόταν και κάθε εποχή είχε το δικό της style of voguing.

Το old way voguing (πριν το 1990) χαρακτηρίζεται από πιο αργές κινήσεις,

Paris is Burning, IMDb Photo Gallery/ <https://www.imdb.com/title/tt0100332/mediaindex>

στις οποίες οι πόζες ρέουν η μια διαδεχόμενη την επόμενη.

Το New way voguing (μετά το 1990) περιλαμβάνει έντονα τεντώματα, δραματικές μετατοπίσεις των άνω άκρων (σχεδόν σαν σπάσιμο των ώμων), σπαγκάτο. Έχει ενσωματώσει περισσότερες κινήσεις, που θυμίζουν ασκήσεις γυμναστικής και breakdance.

Το femme voguing (από το 1995 και έπειτα) δίνει έμφαση στον κορμό από την μέση και πάνω με τέλειο έλεγχο των χεριών. Είναι ένα style με υπερβολικά θηλυκή κινησιολογία. Σπάσιμο καρπών, μικρά βήματα, καθίσματα και την χαρακτηριστική κίνηση death drop, όπου είναι ένα ραματικό πέσιμο του χορευτή προς τα πίσω, μέχρι να ξαπλώσει στο πάτωμα με το ένα πόδι τεντωμένο στον αέρα.

Πέντε στοιχεία του voguing

Duckwalk : Το duck walk λαμβάνει το όνομά του από την εμφάνιση, που αναφέρεται στο όνομα (πάπια που περπατά) και περιλαμβάνει το οκλαδόν σκύψιμο στις φτέρνες και το κλότσημα των ποδιών, έξω καθώς προχωράει κανείς μπροστά στο ρυθμό.

Anja Matthes/ <https://www.theatlantic.com/photo/2019/11/nyc-kiki-community/599830/>

Catwalk :Το Catwalking είναι ένας υπερβολικά γυναικείος περίπατος, όπου τα πόδια είναι σταυρωμένα το ένα πάνω στο άλλο, οι γοφοί πιέζονται από τη μία πλευρά στην άλλη και τα χέρια ρίχνονται μπροστά σε αντίθεση με τα πόδια.

Anja Matthes/ <https://www.theatlantic.com/photo/2019/11/nyc-kiki-community/599830/>

Hands : Στην παράσταση, τα χέρια του ερμηνευτή συχνά έλεγαν μια ιστορία. Αυτό είναι το συστατικό της εκτέλεσης, που χρησιμοποιείται για τη σκιά. Για παράδειγμα, μίμηση μιας έκφρασης τρόμου στον τρόπο, με τον οποίο αντιμετωπίζουν οι αντίπαλοι.

Anja Matthes/ <https://www.theatlantic.com/photo/2019/11/nyc-kiki-community/599830/>

Floorwork : Αυτό το στοιχείο δείχνει τον αισθησιασμό των αγωνιζόμενων καθώς κυλούν, στρίβουν και διαφορετικά κινούνται στο έδαφος με τέτοιο τρόπο, ώστε να τραβούν την προσοχή των κριτών.

Anja Matthes/ <https://www.theatlantic.com/photo/2019/11/nyc-kiki-community/599830/>

Spins and Dips : Αυτό είναι το πιο εντυπωσιακό στοιχείο της μόδας. Αυτά είναι τα turns on beat και τα drops στο πάτωμα. Ένα γύρισμα ή μια βύθιση γίνεται σωστά μόνο, όταν εκτελείται με την κορύφωση να συμβαίνει στον ρυθμό.

Anja Matthes/ <https://www.theatlantic.com/photo/2019/11/nyc-kiki-community/599830/>

Η ball culture σήμερα

Η underground ball culture, αν και εξακολουθεί να θεωρείται υποκουλτούρα, έχει γίνει γνωστή, μέσα από τηλεοπτικές εκπομπές και των πολύ δημοφιλών drag show σε κλαμπ, στο ευρύ κοινό. Η ball culture έγινε mainstream τα τελευταία χρόνια. Ένας από τους πιο σημαντικούς ανθρώπους, που έφερε την κουλτούρα αυτή στο προσκήνιο, είναι η drag queen RuPaul. Ο Αφροαμερικανός RuPaul είναι γνωστός για το βραβευμένο τηλεοπτικό σόου του,

RuPaul's Drag Race, έναν διαγωνισμό reality, που αναζητά σε κάθε της κύκλο την επόμενη καλύτερη drag queen της Αμερικής. Ο RuPaul ξεκίνησε την καριέρα του στο drag παίζοντας στην underground σκηνή της Νέας Υόρκης. Ωστόσο, το 1993 αιχμαλώτισε το mainstream κοινό, όταν το μουσικό του βίντεο «Supermodel of the World» προβλήθηκε στο MTV. Αυτό το videoclip μαζί με την κυκλοφορία του videoclip της Madonna για το τραγούδι της «Vogue» (1990), σηματοδότησε την αλλαγή στο στυλ του drag, που βοήθησε στην αύξηση της δημοτικότητας της όλης κουλτούρας. Τα κλαμπ πλέον φιλοξενούν show, στα οποία drag queens ερμηνεύουν (όχι ανταγωνιστικά) τα πιο δημοφιλή pop τραγούδια της εποχής. Ενώ η ball culture έχει γίνει πιο δημοφιλής σε όλο τον κόσμο, εξακολουθεί να αναφέρεται κυρίως σε ομάδες περιθωριοποιημένων ατόμων, τα οποία εξακολουθούν να παλεύουν για τα βασικά τους δικαιώματα και την ορατότητα τους σε μια κοινωνία, που ένα μέρος της ακόμα εξακολουθεί να τους στιγματίζει.

Μεθοδολογία δημιουργίας Art Zine

Πηγές πληροφοριών και ανάλυση του σεναρίου της εικονογράφησης

Ο κύριος στόχος της εγγραφής μου είναι να αποτυπωθεί η κουλτούρα των ballroom με μια μορφή παραμυθιού, το οποίο παρουσιάζει μια ιστορία με στοιχεία πραγματικών βιωμάτων των ανθρώπων της κοινότητας αυτής (διογμός από το σπίτι και την οικογένεια) αλλά και με στοιχεία φαντασίας (η μεταμόρφωση από την νεραϊδοννά drag queen).

Η εικονογράφηση μου έχει βασιστεί σε φωτογραφικό υλικό το οποίο έχω συλλέξει από ντοκιμαντερ (Paris is Burnign, Kiki), την σειρά POSE αλλά και ντοκουμέντα της εποχής των 80's και 90's που απεικονίζουν θρυλικές προσωπικότητες και την νυχτερινή ζωή στα ballrooms τότε.

Η ιστορία μου έχει σκοπό να αναδείξει την αλήθεια μέσω ενός παραμυθιού και όχι μέσω μιας αποτύπωσης της πραγματικότητας. Υπάρχει έντονα το στοιχείο της μυθοπλασίας και των μεταφορών αλλά υπάρχουν και βασικά στοιχεία τα οποία πήρα αυτούσια από αληθινά ντοκουμέντα.¹

Διογμός από το σπίτι και την οικογένεια, εύρεση ενός μέρους στο οποίο ο πρωταγωνιστής αισθάνεται αποδοχή και ασφάλεια να είναι ο πραγματικός τους εαυτός, άνθρωποι που φορούν, λένε και δείχνουν όπως αυτοί επιθυμούν, δέρματα, σεξουαλικότητες και ταυτότητες φύλου που ποικίλουν και χαίρουν την αποδοχή από κάθε μέλος της κοινότητας, διαγωνισμός voguing με αποκορύφωμα την νίκη του πρωταγωνιστή κερδίζοντας το τρόπαιο από την κριτική επιτροπή και την δόξα από το κοινό. Όλα αυτά τα στοιχεία αφορούν στην πραγματικότητα μέσα από μαρτυρίες των ίδιων των πρωταγωνιστών που ανήκουν στην κοινότητα αυτή από τα 80's μέχρι και σήμερα.

Το κομμάτι της μυθοπλασίας είναι και αυτό που συνδέεται με την αναφορά στο παραμύθι της σταχτοπούτας. Εδώ βλέπουμε στοιχεία όπως η εμφάνιση της drag queen (RuPaul) την στιγμή που ο πρωταγωνιστής βρίσκεται μόνος και απελπισμένος καπνίζοντας ένα τσιγάρο σε ένα παγκάκι αφού έχει διωχθεί από την οικογένεια του, η μεταμόρφωση του πρωταγωνιστή με "μάγια" στην queer εαυτή του και η μεταφορά του στο party το οποίο του φανερώνει η νεραϊδοννά.

1. My TRUTH, My STORY - Dominique Jackson/ Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=IrsrLAAvcoo&ab_channel=CaribbeanEqualityProject
Drag Νύχτες στην Αθήνα/ Διαθέσιμο στο: <https://video.vice.com/gr/video/drag-nights-in-athens/5a4cbba1177dd45cf11e7fe2>

Τεχνικές και μέθοδος εικονογράφησης

Ο τρόπος του σχεδιασμού προέκυψε από ένα σαλόνι το οποίο σχεδιάστηκε πρώτο και ήταν αυτό το οποίο είχα φανταστεί αρχικά πως θα αποτυπωθεί αισθητικά. Το σαλόνι αυτό αφορούσε την εμφάνιση της εντυπωσιακής νεραϊδοννάς μέσα από καπνούς, η οποία ανακοινώνει στο αγόρι ότι αυτή έχει τον τρόπο να το “σώσει” από την σκληρή πραγματικότητα.

Η νεραϊδοννά αποτυπώνεται μέσα από το πρόσωπο του RuPaul ο οποίος είναι Αμερικάνος drag queen , τηλεοπτικός παρουσιαστής, μουσικός παραγωγός και μοντέλο.² Στην εποχή μας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί πως είναι η διασημότερη drag queen παγκοσμίως και ο άνθρωπος που έκανε την drag culture γνωστή στο ευρύ κοινό.

Αφού ολοκληρώθηκε το σενάριο και ούσα ικανοποιημένη από το σκίτσο συνέχισα να στήνω τα και τα υπόλοιπα σαλόνια.

Η τεχνική που ακολούθησα περιλαμβάνει έντονο ομοιογενές περίγραμμα σε όλες τις φιγούρες χωρίς σκιάσεις, και ελάχιστες πλακάτες μαυρές επιφάνειες όπου αυτό χρειάζεται (π.χ. φρύδια, μουστάκι, μοτίβο ρούχων κλπ.) Ουσιαστικά αυτό που έκανα ήταν να συλλέξω το φωτογραφικό υλικό το οποίο χρειάζομαι για την αναπαραστάση στο κάθε δισέλιδο, να πραγματοποιήσω ένα κολαζ με τα στοιχεία των φωτογραφιών που με εξυπηρετούν (π.χ. σώμα, δάχτυλα, παγκάκι κ.α.) και έπειτα να σχεδιαστούν από επάνω με περίγραμμα. Έπειτα προστέθηκαν με την ίδια τεχνική και τα στοιχεία τα οποία δεν χρειαζόταν κάποια φωτογραφία ως reference (καπνοί, ρούχα, κ.α.)

² Έγινε παγκοσμίως γνωστός για την παραγωγή και την παρουσίαση του τηλεοπτικού show RuPaul's Drag Race. Ξεκίνησε όταν εγκαταστάθηκε στην Νέας Υόρκη, όπου έγινε δημοφιλής χάρη στα drag show τα οποία πραγματοποιούσε στην underground queer νυχτερινή ζωή της πόλης.

Πορεία εικονογράφησης

Υπήρξαν αρκετά στοιχεία τα οποία άλλαξαν κατά την εξέλιξη της εικονογράφησης όσο αφορά το σενάριο, τα σχεδιαστικά λάθη, τα επιμέρους στοιχεία που παρουσιάζονται σε κάθε σαλόνι κ.α..

Στην παραπάνω περίπτωση βλέπουμε ένα παράδειγμα της πορείας που ακολούθησε η εικονογράφηση. Πρώτα όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως σχεδιάστηκε το σκίτσο με περίγραμμα. Έπειτα προστέθηκαν χρώματα έτσι ώστε να υπάρξει μια πρώτη ιδέα για το ολοκληρωμένο αποτέλεσμα. Με την εισαγωγή των χρώματων διαπιστώθηκαν πέρα από τις σχεδιαστικές αδυναμίες και η ανάγκη να υπάρξει η ψευδαισθηση της διάστασης στο σχέδιο. Έτσι αφού πρώτα διορθώθηκαν σημεία τα οποία φανέρωναν μια μη ρεαλιστική αποτύπωση του ανθρωπίνου σώματος και των αναλογιών του προσώπου και των δαχτύλων, χρησιμοποιώντας και πάλι την ίδια χρωματική παλέτα προστέθηκαν μερικές επιπλέον αποχρώσεις των πλακάτων χρωμάτων που είχαν χρησιμοποιηθεί σε μορφή σκίασης έτσι ώστε να δοθεί ένα πιο τρισδιάστατο αποτέλεσμα χωρίς όμως το σχέδιο να χάνει την αρχική του αισθητική. Αντίστοιχα σκιάσεις και λάμπες προστέθηκαν διακριτικά σε σημεία που θεώρησα πως ήταν απαραίτητο. Το μαύρο χρώμα σχεδόν εξαφανίστηκε πέραν του περιγράμματος και αντικαταστάθηκε από ένα αρκε-

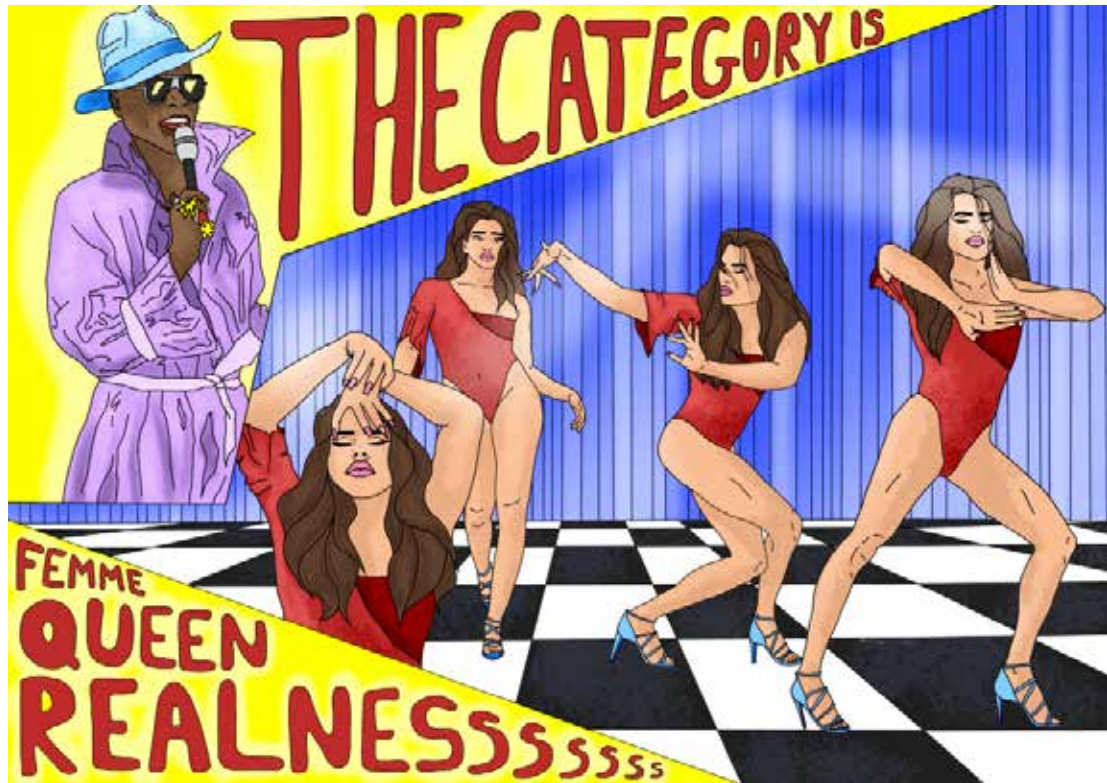
τά σκούρο γκρι με μπλέ υποτόνους έτσι ώστε να ταιριάζει με την υπόλοιπη χρωματική παλέτα που κυριαρχεί.

Οι αντιθέσεις στα χρώματα είναι έντονες. Αυτό επιλέχθηκε με σκοπό να υπάρχει το στοιχείο του «κιτς» αλλά με μια ισοροπία που επιτυγχάνεται με συνδιασμούς ψυχρών και θερμών αποχρώσεων οι οποίες αν και υπερβολικές λόγω της επανάληψης τους σε ολόκληρο το φανζιν δίνουν ένα συνολικό αισθητικό αποτέλεσμα που θα μπορούσε να ταιριάζει σε ένα drag ball το οποίο πάντοτε ξεχυλίζει από γκλίτερ, animal print, και φανταχτερά χρώματα υφές και υλικά. Πολύ βασικό χρώμα για το φανζιν είναι το χρώμα κίτρινο. Αποτελεί στοιχείο το οποίο ενώνει ολόκληρη την ιστορία καθώς υπάρχει σε κάθε σελίδα κυρίως με την μορφή του background. Είναι ένα χρώμα το οποίο λειτουργεί ως “συνδεσμος” μεταξύ των σελίδων και της πορείας της ιστορίας του βιβλίου. Επίσης βοηθάει στο να επικεντρώνεται το ενδιαφέρον στις φιγούρες ενώ ταυτόχρονα προσθέτει το στοιχείο της υπερβολής το οποίο ήθελα να αποπνέει η αισθητική της εικονογράφησης, Το ίδιο το θέμα (drag balls) χαρακτηρίζεται από υπερβολή, φασαρία και μια fashion και καλλιτεχνική οπτική του “κιτς”.

Όσο αφορά το σενάριο, η ιστορία μου αρχικά ξεκινούσε με τον κεντρικό χαρακτήρα να βρίσκεται στο γραφείο στο οποίο εργάζεται, σε μια ρουτίνα η οποία δεν τον αφήνει να εκφράσει τον πραγματικό εαυτό του. Αυτό στην πορεία άλλαξε. Επέλεξα να αποτυπώσω μια έντονη σκηνή την οποία άκουσα να περιγράφεται από τα περισσότερα από τα άτομα της ball culture, των οποίων τις συνεντεύξεις παρακολούθησα. Αυτή η σκηνή περιέγραφε πάντοτε ένα βίαιο οικογενειακό περιβάλλον το οποίο αντιδρά στην σεξουαλικότητα ή την ταυτότητα φύλου του παιδιού με αποτέλεσμα σχεδόν πάντα

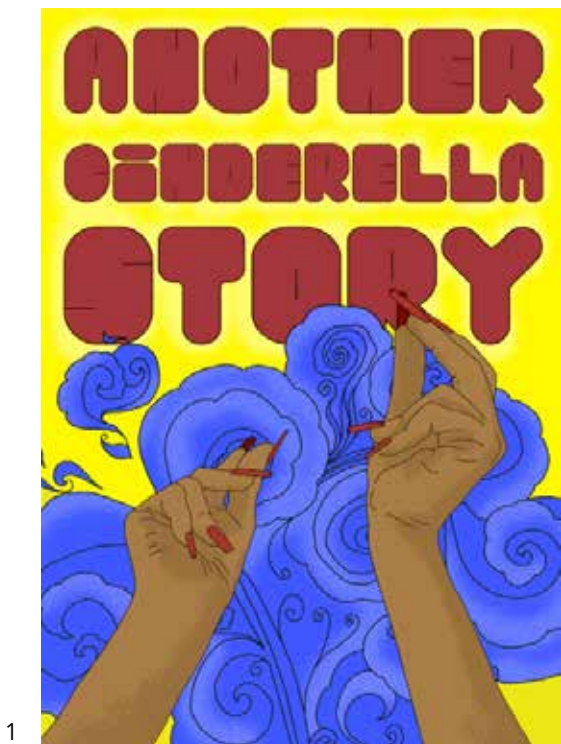

Κάτι ακόμα το οποίο προέκυψε στην εξέλιξη της εικονογράφησης είναι πως επέλεξα μερικά από τα σαλόνια να τα αποτυπώσω με πιο αφαιρετικό τρόπο. Αυτό το έκανα δίνοντας ενίοτε περισσότερη έμφαση στην τυπογραφία και λιγότερη στους χαρακτήρες και το background που τους περιβάλλει. Έτσι ένα σαλόνι με πολύ πληροφορία προέκυψε να χωρίζεται σε δύο με άλλες φορές κεντρικό στοιχείο το κείμενο και άλλες τις φιγούρες.

Παραπάνω βλέπουμε ένα παράδειγμα στο οποίο μετέτρεψα ένα σαλόνι με πολύ πληροφορία που αναπαριστούσε την σκηνή όπου ο παρουσιαστής του ball ανακοινώνει την κατηγορία που καλούνται να διαγωνιστούν οι παρεβρισκόμενοι και η πρωταγωνίστρια παίρνει μέρος χορεύοντας voguing, σε δύο σαλόνια λιγότερο "φορτωμένα" και πιο αφαιρετικά στημένα.

Όσο αφορά τις γραμματοσειρές που χρησιμοποιήθηκαν στο φανζίν είναι τρεις διαφορετικές. Η πρώτη είναι αυτή του τίτλου στο εξώφυλλο η οποία χρησιμοποιήθηκε και στο εσωτερικό το φανζίν, στο κομμάτι τους dragλεξικού που βρίσκεται στις τελευταίες σελίδες. Αυτή η γραμματοσειρά δημιουργήθηκε από εμένα και περιλαμβάνει μόνο λατινικούς χαρακτήρες. Φτιάχτηκε κυρίως για τον κεντρικό τίτλο και έπειτα χρησιμοποιήθηκε ελάχιστα και σε μορφή τίτλων στο εσωτερικό του φανζίν. Η δεύτερη είναι αυτή η χειρόγραφη γραφή την οποία επέλεξα να χρησιμοποιήσω στο εσωτερικό των σαλονιών όπου το κείμενο ουσιαστικά λειτουργεί συμπληρωματικά στην εικόνα είτε σαν υπότιτλος είτε γράφοντας αυτά που θέλουν να πουν οι χαρακτήρες. Αυτή η γραμματοσειρά χρησιμοποιήθηκε κυρίως γιατί έψαχνα μια χειρόγραφη γραμματοσειρά την οποία θα μπορούσα να "πλάσω" και να αλλάξω όπου αυτό με εξυπηρετούσε. Έτσι αποφάσισα να τυποποιήσω τον τρόπο με τον οποίο μπορώ να γράψω το αλφάβητο σε ελληνικά και αγγλικά με την γραφίδα και να τον χρησιμοποιήσω στο μεγαλύτερο μέρος του φανζίν. Η τρίτη είναι η γραμματοσειρά DIN Condensed Bold η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά ως μια πιο ουδέτερη γραμματοσειρά για τις σελίδες που αποτελούνται μόνο από γραπτό κείμενο (dragtionary) και θεωρώ ότι ταιριάζει αισθητικά στο φανζίν και δεν προσθέτει επιπλέον ένταση και υπερβολή καθώς οι προηγούμενες δύο έχουν αυτά τα δύο χαρακτηριστικά.

Επίλογος

Το αποτέλεσμα της πτυχιακής εργασίας μου είναι ένα φανζίν το οποίο αποτυπώνει με συμβολισμούς και μυθοπλασία την κουλτούρα των drag balls.

Η κουλτούρα των ballroom αποτελεί ένα θέμα το οποίο πλέον έχει περάσει από την underground σκηνή και έχει καταφέρει να διαδοθεί και να φτάσει στο σημείο να μπορούμε πλέον να την αποκαλέσουμε mainstream. Ετσι όσοι γνωρίζουν την κουλτούρα αυτή μέσα από την κοινότητα που την αντιπροσωπεύει (LGBDQ+) σήμερα μπορεί να μην γνωρίζουν τίποτα για την ιστορία και τα τραύματα μέσα από τα οποία γεννήθηκε αυτή η κουλτούρα της οποίας την τέχνη απολαμβάνουμε είτε να βλέπουμε είτε να βιώνουμε μέσα από τους χορούς τα balls και τα drag show που παρακολουθούμε. Πρόκειται για μια σκηνή που ξεκίνησε να υπάρχει χάρη σε transexual και gay Αφροαμερικανούς/νες και Λατίνους/νες και κάθε κομμάτι της να αναγνωρίζεται πως ανήκει σαν κληρονομιά σε αυτούς.

Στόχος της εργασίας δεν ήταν μόνο η αναζήτηση της ιστορίας των drag ball αλλά και η επαφή με τα τραύματα των ατόμων που την δημιούργησαν και την αποτελούν, μέσα από συνεντεύξεις, ντοκιμαντερ και βιντεο ντοκουμεντα τα οποία παρακολούθησα. Αποτέλεσμα ολης αυτής της διαδικασίας ήταν η άλλη εκδοχή της ιστορίας της Σταχτοπούτας. Μέσα από τα drag balls και τους ανθρώπους τους θίχτηκε έντονα το θέμα του φύλου και αμφισβητήθηκε το δίπολο άντρας-γυναίκα αλλά και το θέμα της πατριαρχίας μέσα από στερεοτυπικές απόψεις και ιδεολογίες.

Οι θετικές απολάβες της εργασίας αυτές δεν είναι λίγες. Αρχικά το κομμάτι της έρευνας μέσα από το οποίο άκουσα τις ιστορίες πραγματικών ανθρώπων να μιλάν ανοιχτά για το τραύμα τους και πως όλο αυτό εξελίχθηκε σε μια ολόκληρη κουλτούρα και τρόπο ζωής η οποία εναντιώνεται σε στερεοτυπικά πρότυπα της κοινωνίας και στην πατριαρχία. Εν συνεχεία όσο αφορά το κομμάτι της εικονογράφησης ο πειραματισμός με έκανε να ανακαλύψω και να εξελίξω έναν δικό μου σχεδιαστικό χαρακτήρα τον οποίο θεωρώ στο μέλλον θα εξερευνήσω και θα ανακαλύψω σε μεγαλύτερο βαθμό.

Βιβλιογραφία

- Paris is Burning/ Director: Jennie Livingston [Documentary]. Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=2xrwoYSNFbg&t=555s&ab_channel=M%C3%A1sVisibles
- Kiki/ Director: Sara Jordanö [Documentary]. Διαθέσιμο στο: <https://www.amazon.com/Kiki-Chi-Mizrahi/dp/B06X9M34CY>
- “Χορός και Θεωρία της Επιτέλεσης: Όψεις των Παραστασιακών Πολιτισμικών Πρακτικών”/Ανασκοπική Μελέτη/Νίκη Νιώρα, Ρένα Λουτζάκη, Μαρία Κουτσούμπα, & Βασιλική Τυροβολά ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών/Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Verta Taylor and Leila J. Rupp/ “Learning from drag queens”. Article. Διαθέσιμο στο: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1525/ctx.2006.5.3.12>
- Ballroom Culture: the Language of Vogue | Ronald Murray | TEDxColumbus/ Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=QS5j7PCSdtg&ab_channel=TEDxTalks
- Susman, Tara (2000) “The Vogue of Life: Fashion Culture, Identity, and the Dance of Survival in the Gay Balls,” disClosure: A Journal of Social Theory: Vol. 9 , Article 15. Διαθέσιμο στο: <https://uknowledge.uky.edu/dis-closure/vol9/iss1/15>
- Five Elements Of Vogue With Leiomý Maldonado/ Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=C-Jg4E551Yts&ab_channel=E%21NewsAustralia
- Pose/ Creators: Steven Canals, Brad Falchuk, Ryan Murphy/ Διαθέσιμο στο: <https://www.netflix.com/>
- Judith Butler/Αναταραχή φύλου/ Εκδόσεις: Αλεξάνδρεια
- Tv series: “RuPauls drag race”. Διαθέσιμο στο: <https://www.netflix.com/>
- Interview: RuPaul interview on Arsenio 1993. Διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=W-bINxJJY7u4>
- Defining Moments with OZY: Dominique Jackson [Documentary]. Διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=cV8ZFM2Z8M>
- LEGENDARY: 30 Years of Philly Ballroom [Documentary]. Διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=t6EaBvrV6QI>
- Judith Butler/ Your Behavior Creates Your Gender | Big Think/ Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=Bo7o2LYATDc&ab_channel=BigThink
- Ιστοσελίδα: www.houseofluna.org
- Analysis of “Cinderella” from gender perspective by Ramil Zamanov/ A Final Paper Submitted to the Faculty of The Charles University of Humanities
- Interview: Paris is Burning - Joan Rivers Show. Διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=WS-2dhtek1s>
- Cinderella/Jacob and Wilhelm Grimm/ Διαθέσιμο στο: <https://sites.pitt.edu/~dash/grimm021.html>

ANOTHER CINDERELLA STORY

Τράκα Ζλατίνη Κωνσταντίνα

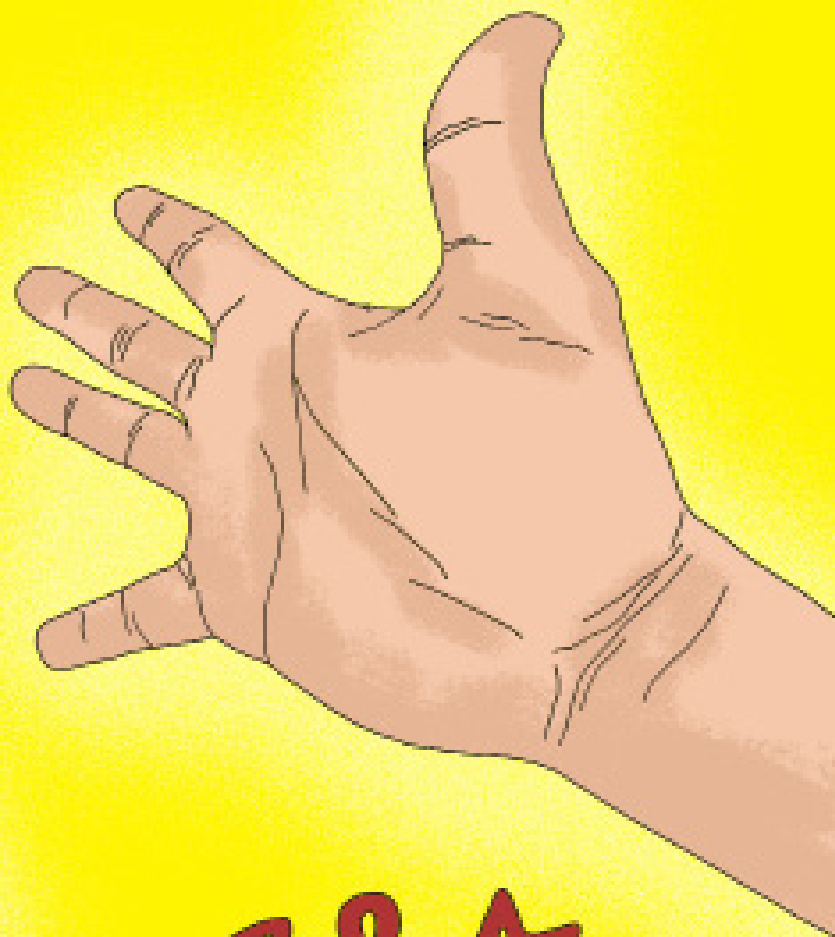

**ANOTHER
CINDERELLA
STORY**

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΝΟΤΟΝ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

10Y

ΔΕΝ ΘΑ ΤΑΙΖΩ ΜΙΑ
ΑΔΕΛΦΗ

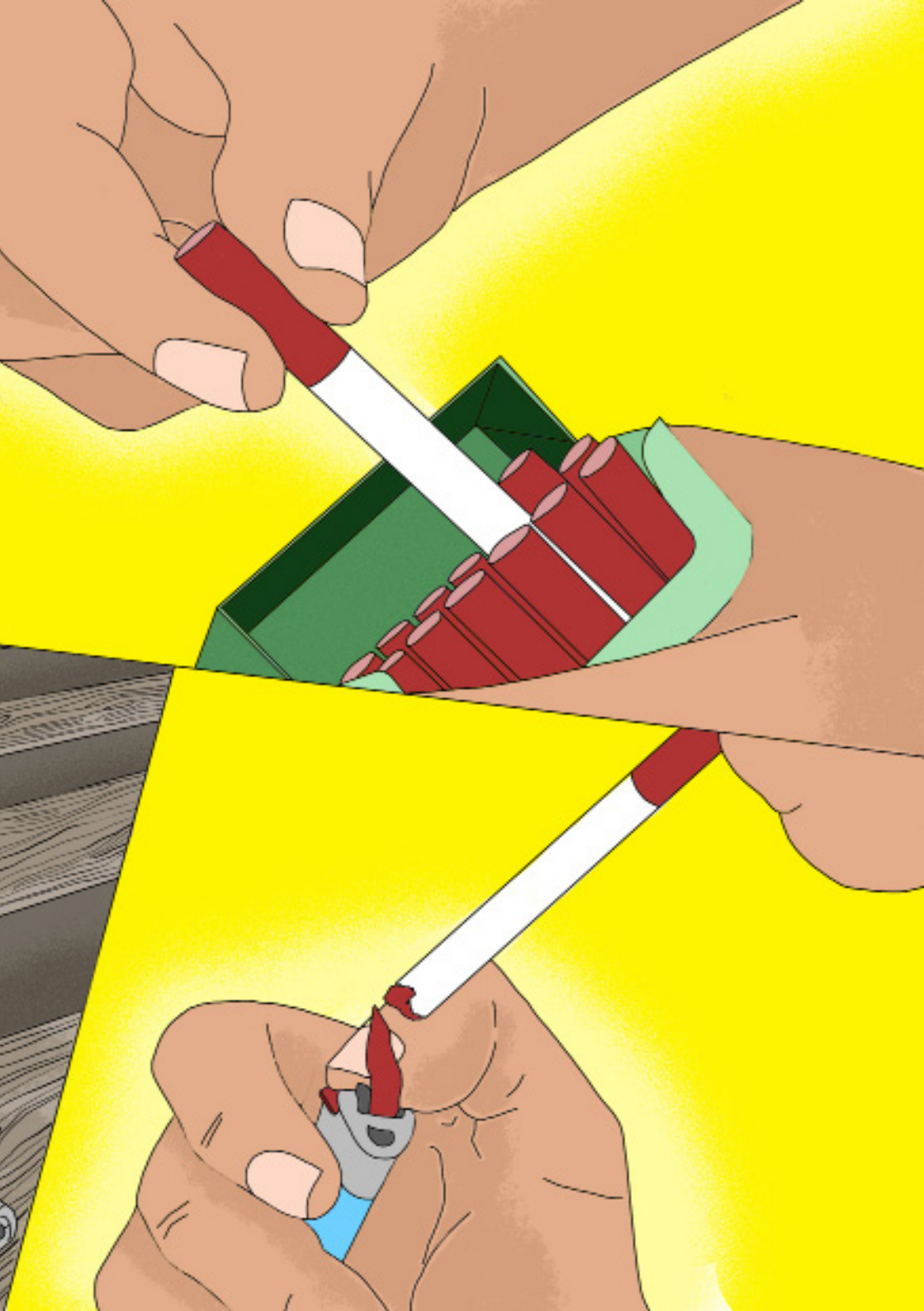

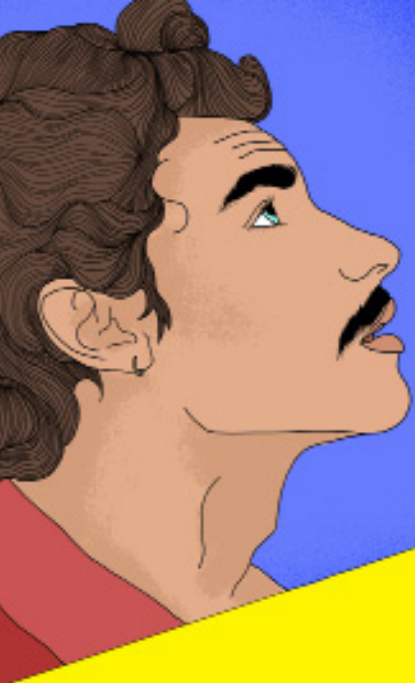
ΜΙΑ ΚΑΘ
ΗΜΕΡΙΝΗ
ΑΠΟΤΥΧΙ
ΜΕΝΗ ΜΙ
ΜΙΣΗ ΧΩΡ
ΙΣ ΠΡΩΤΟΥ
ΠΟ. ΜΙΑ ΔΙΑΡΚ
ΗΣ ΠΑΡΩΔΙΑ...
ΜΙΑ ΑΤΕΛΕ
ΣΦΟΡΗ ΕΚ
ΤΕΛΕΣΗ

ΤΗΣ
ΣΕΝΤΟΛΗΣ
"ΝΑ
ΕΙ
ΜΑΙ
ΚΑΤΙ
ΘΕΔΟΜΕΝΟ"

ΠΟΙΑ ΕΙΣΑΙ;

ΜΗΝ
ΕΔΩ
ΜΕΡΟ
ΝΑ ΕΙΣ

Ν ΑΠΕΛΠΙΖΕΣΑΙ HONEY... ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ
, ΝΑ ΣΟΥ ΔΕΙΞΩ ΕΝΑ
Σ ΟΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΣΑΙ ΟΤΙ ΘΕΛΗΣΕΙΣ ΕΣΥ!

ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ
ΓΙΑ ΝΑ ΠΟΡΕΥΤΕΙΣ
ΣΕ ΑΥΤΗ
ΤΗΝ ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ
ΝΑ ΜΗΝ ΤΗΝ
ΠΑΙΡΝΕΙΣ
ΠΟΛΥ
ΣΟΒΑΡΑ!

ΤΟΤΕ ΣΕΧΙΜΑΙ ΤΟ ΠΑΡΤΥ!

ΠΕΘΑΝΑ ΚΑΙ ΗΡΘΑ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ;

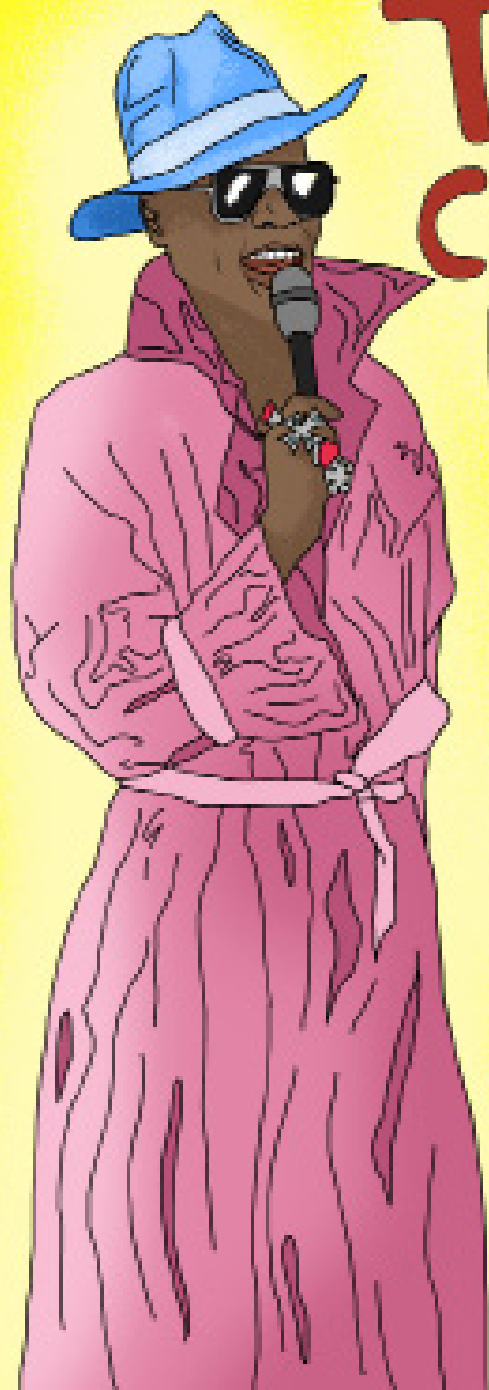

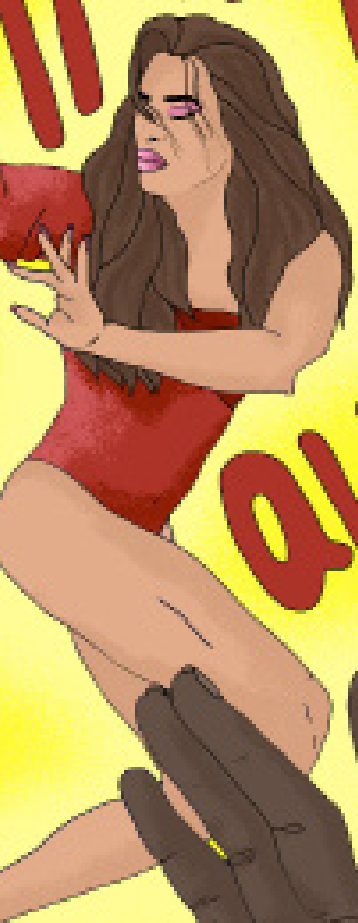
THE
CATEGOR
IS... FEM
QUE
REA

RY
ME
EN
LNESS

M.A.A.S

QUEEN

YASI

BITCH

**ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ Α
ΟΜΟΦ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ
ΩΝΑ!!

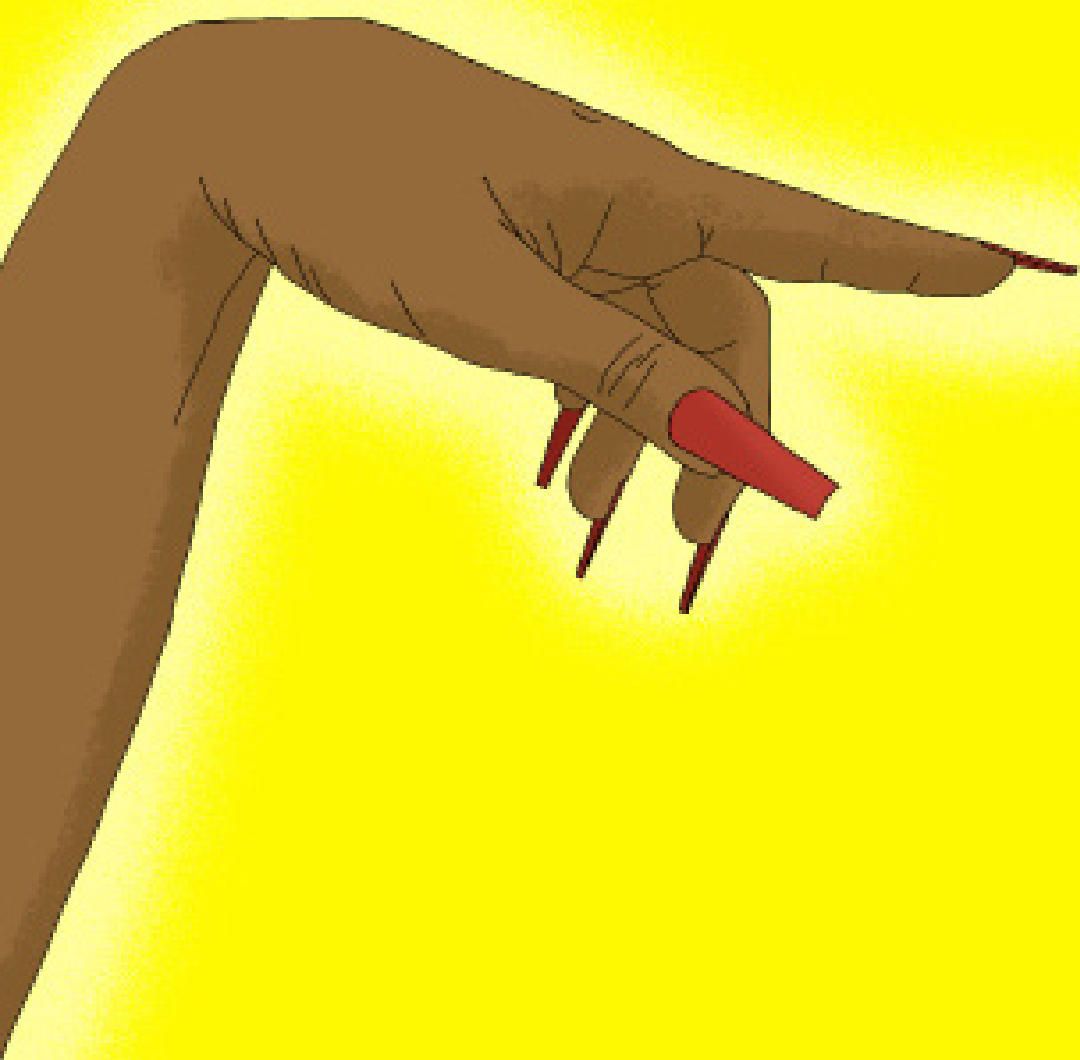

WE HAVE A

WINNER!

DRACTIONARY

DRAG SLANG FOR BEGINNERS

Hunty (noun)

A general reference to a fellow artist.

A term of endearment for another queen.

Derived from combining 'honey' and the c-word.

Read (verb)

Insulting someone with minimal effort.

Queens typically read each other in sessions (a phenomenon that's a bit like a wittier freestyle battle).

Before a formal session of queens reading each other can commence, the facilitator usually declares,

"The library is open". If you unleash a ruthless onslaught of insults, you are reading someone to filth.

Shade (noun and verb)

A subtler form of reading

When one makes a comment in a company of people, or face-to-face, with the intention of insulting someone or to remind them of an embarrassing moment,

When someone insults you in an indirect manner, they are throwing shade.

Sickening (adjective)

When someone looks so fabulous it makes you nauseous.

Realness (noun)

The flawless execution of a particular impression or performance.

That what you are doing is a true reflection and as close as possible to the real thing.

Werk/work (verb)

Putting in the necessary effort and using your skills to perform effectively.

Displaying effort and talent so undeniable that no one can shade or read you.

Gag (verb)

When you are so impressed by something you are left speechless.

For the advanced learner: here are some other notable entries that will leave you gagging.

Fishy (adjective and noun)

Generally used to refer to a queen who seems “real” in terms of femininity. It is also possible to “serve fish”, meaning the queen is going for a particularly “girly” look.

Booger (noun)

A non-stereotypically attractive drag queen whose success tends to be attributed to her stage presence as opposed to her appearance.

Extravaganza eleganza (noun)

A get-together possessing exceptionally high amounts of elegance.

Garage doors (nouns)

The eyelids of a woman sporting a single shade of eye shadow.

VOGUECABULARY

Angel

A Vogue Femme performer with softer and daintier execution

Arms Control

A category solely dedicated to the dexterity and coordination of ones "slight-of-hand" arm and wrist movements; hand tricks and illusions

Battle

When one voguer challenges another, in or out of a ball

Box Dip

A floor pose that consists of positioning the forearms flat on the floor, legs over the head, with feet planted to the floor in front

Cat-walk

Upright Vogue Femme sashaying

Clicking

A Vogue Femme performer with dramatic and stunt-filled execution

Dip

In voguing, a ground-level stunt

Duck-walk

Crouching, foot-sliding and scooting movement requiring balance on the balls of the feet.
Sashaying in a squatted position

Hairpin

An extreme backbend dip where your butt touches your head

Hand Performance

Illusions, precision, or flamboyant interpretation executed through that part of the body

Garage doors (nouns)

The eyelids of a woman sporting a single shade of eye shadow.

Το φανζίν αυτό αποτελεί έργο πτυχιακής εργασίας με τίτλο ANOTHER CINDERELLA STORY. Οπτικός σχεδιασμός της
κουλτούρας των drag balls, για το τμήμα Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Βάντα Χαλυβοπούλου

Copyright © Τράκα Ζλατίνη Κωνσταντίνα, 2022

**ANOTHER
CINDERELLA
STORY**

